

Oglasni, pripisani itd. svakoga i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Norac predbrojbu, oglasne itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Betu na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Ko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija».

Čekovnog računa br. 847.849. Telefon tiskare br. 38.

NASA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a neslogom sve pokvari.“ Narodna poslovnica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju n e p o d p i s a n i n e t i s k a j u , a nefrankirani ne primaju.

Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake ili K 5- - , odnosno K 2-50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužuje se u Pull.

Pojedini broj stoji 10 h. za ostali 20 h, koli u Pull toll izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Vja Glutla br. 1. kao nekada se naslovljuju sva pisma i predplata

Odgovorni urednik i izdatelj Jerko J. Maholjša.

U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Giulla 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu.

Sretne uskrne blagdane

želimo svim našim čitateljima i svemu našem narodu.

Iz carevinskog vieća.

U Betu, dne 29. marca 1912.

Ovoga čedna imali smo u zastupničkoj kući dosta burnih prizora i nekoga iznandjenja. Medju ove spada u prvom redu Rusinska obstrukcija.

U sjednici od srijede bijaše na dnevnom redu medju ostalim i zakonska osnova o pristojbama za c. kr. duhanske trafikke.

U razpravu uveo je osnovu zastupnik dr. Czajkovski kao izvjestitelj. Pošto je o osnovi kratko govorio hečki zastupnik divljak Kuranda, dobi rieč Rusinski zastupnik Staruch. On je govorio o svem i o svadećem, samo ne o predmetu, puna četiri sata.

Pošto su vladine stranke doznale, da će zastupnik Staruch govoriti čitav dan i da je za njim ubilježeno više rusinskih zastupnika, stupile su su rusinskim prvacima u pregovore. Kod istih su sudjelovale osobito sve njemačke stranke te poljački klub. Nakon dugotrajnih pregovora pošlo je raznim predstojnicima vladinih stranaka za rukom skloniti Rusine, da odustanu barem za onaj dan od obstrukcije. Oni su konačno na to i pristali, ali čini se, da im je vladna morala obećati, da će urediti nekoje rijeke u istočnoj Galiciji i da će im har djelomično zadovoljiti i sveučilišnom pitanju.

Pošto je Staruch završio svoj govor, primljena je zakonska osnova za duhanske trafikke u drugom i trećem čitanju.

Prešni predlog dra Körnera.

Iza toga prešlo se je na razpravu o glasovitom prešnom predlogu češkog zastupnika dra Körnera glede imenovanja sudaca u Českoj. Generalni govornik za

prešnost dr. Vertovšek, iznio je pristranstvo kod imenovanja sudaca za Slovence u Stajerskoj.

Predložil o vodogradnjama.

Na to je započela rasprava o vodogradnjama, te su nekogi predlagali, da se skine sa dnevnog reda.

Podpredsjednik Pernertorfer predlaže glasanje. Kuća se izjavljuje, da se zakonska osnova zadrži na dnevnom redu protiv glasnova Rusina i njemačkih radikala i nekih njemačkih zastupnika.

Poljaci plješću, Rusini viču i lupaju po stolovima.

Zaključak sjednice u pol 7 sati na večer.

Manje osnove.

Riešene su zadnjih dana i na brzu ruku i dvije zakonske osnove: Osnova o plaćama u rudarstvi i osnova o osjeđuranju za slučaj nezgode.

Govor ministra trgovine.

U sjednici od četvrtka uz-o je rieč kod razprave o vodogradnjama u Galiciji, Českoj itd. ministar trgovine barun Roessler, koji naglasi, da je ova zakonska osnova neophodna nužna za Austriju.

Govor ministra javnih radnja.

Ministar za javne radnje Trnka pridružuje se izvodima svojeg predgovornika i preporučuje osnovu.

Iza toga započela je debata.

Rusinski zastupnik Holubowicz veli, da Rusini ne mogu za osnovu glasati, jer se pod tim silnim investicijama krije opet jedna poljska akcija za što uspješnije proganjaje rusinškoga naroda.

Češki agrarac zastupnik Srdenko govori koliko stete mora Češka godimice pretrpjeti od povodaja i zahtjeva, da vlada što skorije poduzme vodogradnje, koje bi to sprječavale.

Hrvatski zastupnik iz Dalmacije dr. Ivčević veli, da će Hrvati glasati listom za ove osnove, jer dolaze u korist slavenskih naroda i slavenskih zemalja. Nu kako god mu je to milo, da može koristiti tim gla-

sanjem Slavenima, ipak traži, da se i Dalmacija uzme u obzir. Baš vodogradaže u Dalmaciji su veoma potrebne.

Česki zastupnik Smrdek zahtjeva, da se što prije izgradi dunavsku oderberski kanal.

Odbijena prešlost predloga.

Iza toga prelazi se na pretresivanje prešnog predmeta dra Körnera o natuonovanju sudca u Českoj

Kod glasanja odbijena je prešnost. Za prešnost glasali su svi češki zastupnici i svi Južni Slaveni, absentirali su se Poljaci, poljački socijalisti, umjereni Rusini i Talijani.

Pošto je došlo pri upitima stavljenom dielom na vladu, djelom na predsjedništvo do vrlo burnih prizora između zastupnika Fressla i Jorkla, bude sjednica posred najvece buke zaključena.

Konac razprave o prvom čitanju o vodogradnjama.

U sjednici od petka uzima prvi rieč rusinski zastupnik Trylowski. On veli, da galicki zemaljski zakon nema ustanove o vodogradnjama i riečkim regulacijama. Pričti se napokon, da će Rusini, ako se ne će susretati od strane vlade kako treba, poduzeti ostrije mjere.

Slovenec dr. Krek u ime jugoslavenkog kluba veli, da je ova zakonska osnova samo nagrala za poljački klub, da se održi vlada i većina. Južni Slaveni ne bi bili proti toga što se Poljacima daje, kad bi oni u slavenskim narodnim stvarima pokazali slavensku solidarnost.

Južni Slaveni pridržuju si dakle pravo da odluce o tome prema zgodi, kako će glasati o ovoj zakonskoj osnovi.

Jošte su govorili prvaci nekogih klubova, te je zaključeno, da se preda osnova posebnom odboru od 50 lica, koji će se izabrati poslije Uskrsa.

Osnova o poreznim polakšicama za drugama itd.

Nakon kratke razprave odbila je kuća predlog, da se vrati vladi osnovu o po-

reznim polakšicama za drugama i predjuimovnim blagajnama. Osnova bijaše upućena poreznom odboru.

Pošto su još prihvaćene nekoje osnove manje vrijednosti, kao ona o briseljskoj konvenciji i o promjeni jednog paragrafa obrtnog reda, zaključio predsjednik poslije pol noci sjednicu i ureće buduću za dne 18. aprila o. g.

Kršen je ustava u Hrvatskoj.

Interpelacija zastupnika Spinčića, Prodana, Krčka i drugova na njegovu preuzetost g. ministra predsjednika, tičeći se kršenja ustava u Hrvatskoj i Slavoniji.

Pitanje, na koje tražimo mi potpisani pozvani zastupnici hrvatskog naroda prešni odgovor od Vaše preuzetosti, je od najveće obćenite važnosti; mi bismo se teško ogriješili o svoju dužnost, kad ne bismo isto spružili ovdje, u ovom zakonodavnom tijelu, kojega smo i mi članovi. Mi smo na to u svakom obziru pozvani.

Mitošićev činjenica, što moramo na usljed razrepanosti našega naroda u množstvo pokrajina i zemalja, tim više čuvstvo uzajamnosti prema svim dielovima našega naroda negovati i kod svake prigode na vidjelu iznjeliti, te radi toga nepravdu, koja tišti jedan dio našega naroda također i na sobi čutimo, zahtjeva neophodno ne samo ugled, nego i obstanak monarhije, da pristupe k rješidbi nepodnošivog stanja u Hrvatskoj i Slavoniji svi na to pozvani embenici.

Ne čemo da spominjemo činjenicu, koja je i tako poznata svakomu, koji znade poviest naše monarkije, kako bijaše naime vjernost hrvatskog naroda kroz stoljeća glavnim stupom monarhije. Moramo pako označiti otvoreno naše osvjedočenje, koje se je kao najbolnje iskustvo u našem narodu uvriježilo i koje polazi sa temeljnog načela, da se vjernost samo vjernostu stiče i koja nalazi izraza u prosvjednu

Mošćenička draga.

Napisao: Ivan Ivančić

(Dijelo)

5. Pošta i komunikacije.

U Dragi nije do pred jedno desetak godina bilo nikakvog poštanskog ureda, nego su pisma dolazila na poštanski ured u Mošćenicama i onda ih je posebni listopis (jedno vrijeme poznati »Pošta Joz«) donosio u Dragu i dijele.

Danas inunde Draga u tom pogledu nešto bolje, ali nikako ne ono, što bi bilo potrebno. U Dragi je samo poštanska sabiraonica, kamo pisma dolaze, te ih onda okolo dijele, a isto se tamo mogu pisma predati i odčestati, ali samo obična pisma. Naprotiv se preporučena pisma, novac, paketi i sl. čine i predaje samo na poštanskom uredu u mjestu Mošćenicama.

To je eto velika neprihika i šteta osobito u ljetno doba, kad inunde u Dragi

više stranaca u prema tome i više pošle ili prometa na pošti.

Neću da pretjerujem, ali mogu slobodno utvrditi, da je promet na sabiraonici u Dragi dva puta veći, nego li na poštanskom uredu u Mošćenicama. To se može svatko uvjeriti, koji dođe u ona mjesta i pogleda kroz nekoliko dana primljeni i odposlanu poštu. To su potvrdili i ustanovili poštarski kontrolori i komesari, koji obično svake godine dolaze od ravnateljstva u Trstu, da pregledaju poštanske ured. Imao sam dapače prilike vidjeti opasku, koju je jedan takav kontrolor učinio pred 2 godine, a u ustoj konstataira, da je od stotine pošiljaka na poštanskom uredu u Mošćenicama otpalo na Dragu i njezinu okolicu ništa manje već 85 i zato je on učinio opasku, da bi bilo potreba, da se ured prenese u Dragu.

Dražani, a isto i nekogi gostovi ukupno i pojedince, već su se više puta obratili na ravnateljstvo pošta u Trstu, da u Dragi

ustanovi posebni poštanski ured, ali do sada sve je ostalo bez uspjaha. Možda bi se to već bilo i postiglo, da se u Austriji previse kad god ne šteti, a troši onđe, gdje se ne bi smjelo trošiti. Kad bi se našli i občinski i pokrajinski zastupnici za to zauzeli, možda bi se i to postiglo, što im i ovom prilikom preporučam.

Poštansku sabiraonu u Dragi vodi Vinko Mavričić, a poštanski ured u Mošćenicama Petar Dešković.

Poštu vozi sada poštanski automobil i to u jutro dolazeći iz Opatije oko 8 sati, a popodne vraćajuc se iz Kršana oko 5 sati.

Ovaj automobil vozi također putnike, ako se skogod želi voziti, ali domaćem je pučanstvu od slabe koristi, a jedne strane poradi visokih cijena a s druge strane poradi neprihčne ure. Mjesnicim prilikama bi bolje odgovaralo obratan vozni red. I. u jutro u Opatiju a u večer natrag.

Osam automobila inunde Draga dosta dobru komunikaciju parobrodima Ugarsko-hrvatskog parobrod. društva. Glavna je u tom smislu pruga iz Čresa na Rijeku. U jutro oko 8 sati polazi parobrod iz Drage a vraća se iz Rijeke u 1 i pol po podne. Osim ovoga parobroga pristaje u Dragi većina parobroda, koji obće između Rijeke, Pule, Rovinja i Trsta, tako, da inunde sada skoro svaki dan parobrod za Lovran, Opatiju, Rijeku i natrag.

Neprihčno je samo to, da se mora izkrcavati putnike latijcom, jer parobrod ne može na kraj pristati, a to za to ne, jer nije uređen inolo. Sada, nakon moljanjanja od preko 20 godina, grade se kormad mola, te će se tako i u tom pogledu poboljšati prilike u Dragu. Onda će biti još bolje komunikacije s parobrodima, koji će moći uz drugu i poštu voziti, a tada će biti još veća potreba posebnog poštanskog ureda u Dragi.

ogorčenja proti postupanju sa istim i u odlučnom, ničim zapriječenom zahtjevu, da se temeljito promjeni sadašnji vladajući sustav.

Ban Hrvatske i Slavonije je već više desetljeća namještenik, u svakom obzir odvisan od ugarske vlade, koji smije kod svojih gospodarstva u Budimpešti samo tada na priznanje računati, ako provodja, zapostavljajući pravo i zakon, najbrutalnijim sredstvima naloge ugarske vlade. Čim se je koji ban samo dielomice usudio da zastupa i to stanovište, da ima zakon također za Hrvatsku i Slavoniju vrediti, morao je odmah popustiti. Kako daleko može da posegne ta brutalnost, dokazuje jasnije nego li sve ostalo žalostna poviest veleizdajničkog procesa od godine 1871., 1885., 1908. i 1909.

Mnoštvo samovoljnih činjenica i tetkih povriada zakona, koje su na sramotoz ustavnog državi, počinjenih od ugarske vlade i njezinih namještenika u Hrvatskoj, označuju putokaz, kojim je mađarska prejeranost nastojala da privede hrvatski narod u svoju podređenost. Ova nasilja postigla su u postupanju nedavno imenovanog bana, ako je moguće, još veći stupanj. Činjenice, o kojima se radi, jesu poznate. Upućujemo samo na to, da bijase sabor, koji bi imao po zakonu svake godine najmanje tri mjeseca zasjedati, i kojega se je za pet godina par puta samo u tu svrhu sazvalo, da bude odmah odročen ili razpušten, od sadašnjeg bana razpušten i prije nego li se je sastao. Spominjemo nadalje, da se je narodu odzelo bezobzirnog zabranom sastajanja mogućnosti, da razpravlja javne političke odnose na sastancima, koje im pravo zajamčuje zakon o društvima i o sastancima. Novine u neprestanim zapljenjivanjem i oduzećem prava o razpucanju istih, silno ošedećene. Bivše zastupnike baca se u tamnice. Obćinske načelnike odstavlja se bez razloga; svaku se političku slobodu najbrutalnijim načinom uništjuje.

Sadašnji ban, koji ne ima, budi mimogred rećeno, potrebite naobrazbe niti za političke činovnika, kamo li za razvijaćeg državnika i koji je radi svojeg, pred ni kakvom posrednim pravu prezajučeg značaja od stražmeistra i kancelarijškog pisara podignut u Hrvatskoj do najviše časti, te imade pri tome jošte obraza, da se, počinjući zločine, poziva na zakon.

Ustavni život u Hrvatskoj i Slavoniji jest mrtav. Mjesto njega vlada samovolja, koja bi bila pojmljiva samo kod pobjeditelja sa zarobljenim narodom.

Može li se ista čudnovatog i pomisliti nego li je činjenica, da se može za uzdržavanje političkanitog stanja u Hrvatskoj upotrebiti zaj-dmetku vojku.

Obzirom na okolnost, da ima i naš onosaj prema Ugarskoj ustavno vladajuću vladu u obim političkama monarkije kao temelj, pitamo:

Je li njegova prezvjetnost ministar predsjednik voljan, da poveti dogodjajima u Hrvatskoj i Slavoniji potrebitu pažnju, te da uporabi sva na raspolaganje stojećta mu sredstva radi uspostave ustavnog života tamo?

U Beču, 6. marča 1912.
(Istele podpisi)

Za pomorsku naobrazbu našega pmladka.

U brojevima otajka, travnja i svibnja 1911. i veljače ove godine, list „Rivista“ svim pravom ozbiljno se bavi sa osjetljivom nastalićom pomoraca (kapetana i poručnika) i sredstvima, kojim bi se ista moglo suzbili, o da se tako u istoj budućnosti ne paralizuje napredak, kojemu rečki da je naša trgovačka mornarica sretno opućena.

Pažljivo sam pratio razvoj argumenata i mioljenje raznih osoba, koje su po svom položaju najkompetentnije u toj stvari. Držim pak — po mojem skromnom mioljenju — da nijedan od promatranih i iznesenih sredstava nebi bog zna koliko doprinio, da poveća broj mladića, što se po sveučuju pomorskog zvanja; jer kolika bila obzirna i kompleksna naobrazba mladića, to je širji njegov djelokrug.

U prošlosti, koji mu drago mornar, samo da je znao čitati i pisati, posto bi navrsio propisano razdoblje četverogodišnje plovidbe, sa malo-dobre volje i kojim mjesecom privatne pouke, uspio bi i poslije poručnikom i kapetanom. Tim ne velim, da izmed dotičnih pomoraca, koji bi tako došli do toga položaja, nebi bilo danas u aktivnoj službi takovih, koji nijesu nipošto manje vrijedni — obzirom na nautičko znanje — od onih što danas izučte redovitu nautičku školu.

U doba, što je trajalo tamo do 1880., redovita je nautička obuka trajala 2 godine i učenici što bi je polazili, imali su doduse više pouke u matematički i nautičkoj disciplini, te i ovi postadoše izvrstni pomorci; ali ni jedni ni drugi nijesu uživali one obćenite izobrazbe, koju današnje prilike traže od kapetana, te izim riedkih slučajeva kod pomoraca vanredna uma, kojim bi uspjelo, da se dočepaju mjesta na kraju, velika se je većina milom ili silom morala podvrići svakoj protivštini, prilagoditi se prilikama od morle i ustrpljivo držati započete karijere.

Stvari su se danas promjenile. Postojeći ustroj naših nautičkih škola imade takovu osnovnu nastavu, da pitomac, što je koju svršio sa dobrim uspjehom, nije pripuzđen, da se posveti pomorskom zvanju, te oni mladići, čije je znanje nešto više od normale i naišav na bito kakovu oprijeku već u početku svoje plovidbe, izgube onaj zanos i privlačivost, što su imali prama moru.

U obće se obrate drugomu i ponajviše bivaju zadovoljni, što su zapustili zvanje, što samo za nekoje izabranike biva kao prilicna nagrada za sve, što im taj život krati i potezkoće što ih imade.

Taj se prinyer u velike sledi.

Nisam imao prilike, da statistički sravnjujem broj pitomaca naših nautičkih škola, sa brojem onih, koji — nakon pravilno svršenih nauka — se postojano posvete pomorskom zvanju, ali držim da broj potonjih malo prelazi 50%.

I zaista, izvan mornarice, kod nas vidimo svršenih nautičara zaposlenih u raznim i razroznim javnim i privatnim službama i nalazimo ih širom svijeta rasijane, kao jedine predstavnike građanskog staleša naroda sa jadranskih obala.

Ja za to držim, da će svaka promjena kod postojećih odredaba za postignuća koje časti u trgovačkoj mornarici malo ili ništa doprinieti povišenju broja brodara, jer, kako već rekoh, najveća posljedica odmetnuca (od pomorskog zvanja) stoji upravo u poboljšanim prilikama naobrazbe, koja proširuje djelokrug i proširava izvorte dobitka.

Dopustiv, da postolak odmetnih biva postojan, jedini bi način, da se povisi broj brodara bio taj, da se povisi broj pitomaca. Da se to postigne, trebalo bi omogućiti, da se uzgojem tih zavoda okoriste također snovi onog diela Istre i sjeverne Dalmacije, što iz jezičnih razloga ne mogu polaziti nautičke škole u Trstu, Lošnju (Dubrovniku i Kotoru).

Iz jednog izvjetka c. kr. zemaljskog školskog vićta za Istru, vadiim slededeći pregled vrhu broja i nastavnog jezika pućkih škola ove pokrajine:

Brojeva skrbičalja škola u Istri po knjarima i jeziku godine 1904./1905.

U kotarima: Koper talijanskih 14, hrvatskih 2, tal.-hrvatskih 3, slovenskih 20, ukupno 49; Volosko talijanskih 3, Hrvat-

skih 19, slovenskih 12, ukupno 34; Pazin talijanskih 5, hrvatskih 18, tal.-hrvatskih 6, ukupno 29; Poreč talijanskih 28, hrvatskih 6, tal.-hrvatskih 3, ukupno 37; Pula talijanskih 11, hrvatskih 14, tal.-hrvatskih 3, njemaćkih 1, ukupno 29; Lošinj talijanskih 8, hrvatskih 9, tal.-hrvatskih 3, ukupno 20; Krk talijanskih 2, hrvatskih 19, Rovinj talijanskih 2; svih skupa 217 i to: talijanskih 73, hrvatskih 94, tal.-hrvatskih 17, slovenskih 32 i njemaćkih 1. Odbiv ženske škole 23, ostaje muških i mjesovitih škola 195, od kojih 64 talijanske, 86 hrvatske, 17 hrvatsko-talijanske, 27 slovenske, 1 njemaćka — 195 škola. Prema tome imade u Istri hrvatskih, hrvatsko-talijanskih i slovenskih pućkih škola što ih polaze muskarci ukupno 130. Osim toga „Družba sv. C. rila i Metoda“ uzdržava 34 škole sa 48 razreda, koje polazi 1800 djetaka.

Iz gore navedenog je jasan nadbroj hrvatske djece na školama u Istri, bez da se računaju i Slovenec.

Iz gore iztaknutih razloga koliko Hrvatim toliko i Slovencem zatvoreno je put da teže za častima u trgovačkoj mornarici i premda duvaju najveći kontigent momćadi na našim brodovima, bivaju osudjeni da se ne popnu više od časti „nostroma“ (nadglednik broda), akoprem im i volja i dar naravi daju na to pravo.

Iz toga sledi, da bi ustanovljenje jedne nautičke škole sa hrvatskim nastavnim jezikom bilo jedino sredstvo, da se doskodi potrebama trgovačko mornarice, a u c. kr. rabnu mornaricu došao bi veći kontingent dobrovoljaca, nasto bi ova, za svaki slučaj mogla računati.

Vitez je Vuković, zastupnik u carevinškom vijeću, već predložio, da se ustanove paralelke na nautičkoj školi u Lošnju. Bio bi zadatki vlade da poraditi oko ostvarenja te nade.

Ovaj sam članak bio svojedobno poslan na list „La Rivista“, kao strukovnu pomorsku novinu, u nadi, da će samoj stvari koristiti.

„La Rivista“ ne samo da nije članka otisnula, već je u br. 6, od pr. god. pod rubrikom „Comunicazioni“ na odgovor dala sijedeće izvjava, kojoj ne treba da dodajem komentara, jer će svaki lako razumjeti njezin duh.

Evo te izvaje u prevodu:

„I. A. Baška. — U članku prošlog mjeseca kazali smo, da mi nastojimo izbjeći nudi polemike u poznatom predmetu i vrsi bi nazori bili povodom, da se stvar zavuce u nedogled, bez da se dodje do kakvog praktičnog zaključka.

U ostalom vi griešte pogledom na polazak nautičkih škola, a osobito glede narodnosti pitomaca, jer većina njih nije talijanske narodnosti (opaska pisca: njemaćka valjda ne, sledi, da su te talijanske naučike većinom za Hrvate), osim toga treba da znate, da je na nautičkim školama u Dubrovniku i Kotoru u pripravnim tečajima nastavni jezik hrvatski (da, za to, da ih pripreve na talijanski jezik, koji je nastavnim jezikom u tehničkimi razredima). Op. pisca), pada po tom sama po sebi predpostavka, da je uzrok nestašice pomoraca u jezikovnom pitanju. Pače vas možemo uvjeriti, da 4 naše nautičke škole i 2 u Transilitanji na Rieci i u Bakru su sada prepoložene, ali važnost stoji u tome, da bi se znalo, je li će se pitomci posvetiti pomorskom zvanju. Konačno vam se limo, da od gradova, u kojim bi se mogla ustanoviti škola od Vas predložena, bila bi jedino Pula, a bit će vam jamačno poznato, da koli Flottenverein, toli kršćansko-socijalna stranka su uporno tražili od vlade, da u Puli otvori nautičku školu sa njemaćkim nastavnim jezikom.“

Po ovom se vidi, kako nati dobri zemljaci izbjegavaju hrvatsko pitanje! . . .

Ja o moje strane nemam da sta primjetim, a naša će javnost u toga upo-

znati i na ovom polju iskrenost i miroljubivo-t naših za nevolju suzemljaka Talijana.

Kapetan Ivan Antončić,
učitelj trg. naut. tečaja u Baski.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Odlazak nadvojvode Frana Ferdinanda. U ponedjeljak odplovio je na jahti „Lacroma“ nadvojvoda prijestolja-nasljednik Fran Ferdinand sa suprugom, djetcom i pratnjom sa brionskog otoka put Trata. Iz Pule došli su pozdraviti visoke putnike admiral Ripper, više viših častnika, upravitelj kot. poglavarstva grof Schönfeld, vladin komesar barun Gorizzutti i drugi. Rastanak bio je pusev sjećan, jer su visoki putnici našli za svakoga od prisutnih prijaznu rieć. Nadvojvoda je izrazio svoje zadovoljstvo radi boravka na Brionima to je obećao, da će se još vratiti.

Iz Pule odvezoše se — kako rekosmo u Trst, a odavle poslije podue državnom željeznicom u Beč.

Nova upšenska. U subotu poslije podne upšeni su po nalogu sudca iztražitelja radi neurednosti kod puljske občine još i ovi občinski činovnici: predstojnik občinskog gradjevnoeg ureda inžinir Barri, obč. kancelist Prekil, nadglednik prometna Blaž Pella i poslovodja phnare Anton Brosina. Dakle ponovno četvorica kamorraša, pristuše one stranke, kojoj na čelu stoji zemaljski kapetan Istre dr. Ludovik Rizzi; četiri postenjaković, koji pomnožavaju svoju firmu Galante i drugovi; četiri službenika, koji su služili samo kamori i njezinim kaponjama u obćini jedino u tome i u toliku, što su krali občinski novac i tim ukrađenim novcem gradili kućice i lili kupovali posjede, dok je poznato, da je nekoji od njih došao u Pulu pred ne dugo vremena odbran i bos. Eto za takovu vremenu bandu zauzmali se talijanska sinjorija na istarskoj junti, takovu firmu išao je na račun pokrajine zagovarati kod ministara u Beč zemaljski kapetan Istre dr. Ludovik Rizzi i zem. prisjednik Frane Salata. Čitatelji neka sami prosude svu tu lepu kompaniju.

Zlobna ošteta. Za zlobne oštete, što je počujaju pojedine propahre bilo na tuđem posjedu ili imetku čine talijansku glasila odgovornim hrvatske seljake ili tobož naše pristaje. Za to ne imadu do duše nikada ozbiljnih dokaza, ali njima je dosta nabaciti se na Hrvate ili na naše pristaje klevetom i lazi, pak bilo to istinito ili nebitno. Takovim se je sredstvima borila proti našem narodu istarsko-talijanska kamorra. No poslovica kaže, da se vrcem ide po vodu, dok se rućica ne odbije, i tako se je dogodilo glasovitom glasilu talijanske liberalne (ne smijte se!) stranke u Puli. Istomiu pišu name ovih dana iz Poreča, da je neki Luigi Stabile (taj valjda nije Hrvat ni Slovenac) stanujući na posjedu Marićevom kod Tara, zlobno rano jednog vola sa željezom od pluga, dok je orao na rećenom posjedu. Usljed teške rane moradoše vola odmah mesaru prodati za 180 K, doćim je vol bio cijenjen na 400 K. Vlastniku je dakle nanješena šteta od 240 K i to jedino iz osvete ili zlobe.

I tako bi morali talijanski hstovi Istre tražiti medju svojim prištalsama, medju propalicama kamorre one propale stvorove i zlovtore, koji ruju i reću trpeje i čine svakojake štete seljacima i posjednicima iz objest, osvete ili zlobe. Stabile doćet.

Skupština Sokola u Puli. U nedjelju dne 14. t. mj. u 3 sata po podne obdržavat će i. istarski Sokol u Puli u društ-

venim prstorijama svoju redovitu XVI. glavnu skupštinu sa sljedećim dnevnim redom :

1. Posrdav staroste. 2. Izvjeste tajnika. 3. Izvjeste blagajnika. 4. Izvjeste nadzornog odbora. 5. Promjena pravila. 6. Eventuala. 7. Labor novog odbora.

U slučaju, da tog dana skupština ne bude sposobna zaključivati, držat će se ponovna skupština das 21. l. mj. uz koji mu drago broj prijalnih.

Popunjenje obćinske konsalte. U prošlom smo brojju javili, da se je dr. Basseggio odrekao na časti svjetujućeg vijećnika za obćinu Pula i dodati, da vlada ne bi trebala da to mjesto popuni. Kad smo pak doznali, da je „svjetujući“ vijećnik e. kr. obrt. nadzornik Pellegrini premješten iz Pule, naglasili smo još jače, da ne bi vlada smjela u obće imenovati nove vijećnike, te obzirom na to, što dva kamorasa (Fabbro i dr. Bossi) ne dolaze na sjednice, neka vlada dade mig zastupnicima ratne mornarice te se zahvale, za kojima bi onda sljedili hrvatski i socijalistički zastupnik. To bi bilo najpametnije, ali rek bi, da se to neće dogoditi, nego će vlada opt nasjesti kamorri. Čujemo, da je kamorpa na istarskoj junti (ditta Rizzi & Ci.) predložila vladi na mjesto dra Basseggia, odvjetnika u Puli, kamorristu dra Bregata, nekog predsjednika upravnog odbora obćine Pula, koji je mogao znati, da je firma Galante & Ci. i za njegove uprave varala i krala. Već iz toga gledišta morao bi dr. Bregato biti izključen iz kombinacije za imenovanje manjkajućeg vijećnika. Ali imade još jedan razlog, i to takav, da vlada ne smije u obće imenovati više nijednoga kamorraša ili pristašu firme Rizzi & Ci. Spomenuli smo, da je vijećnik Pellegrini premješten iz Pule, te bi tako ostalo i njegovo mjesto prazno. Ali čujemo iz pouzdanog izvora, da g. Pellegrini ne kani otići na svoje novo boravište, već da je zatražio mirovinu te će ostati i dalje u Puli; dakle on bi ostao i vijećnikom u obć. konsalti. Pošto je pak taj g. Pellegrini izjavio, da se on smatra u obć. vijeću zastupnikom građanstva (čijaj dobro: kamorre), to je uvijek tielo državnih činovnika bez svog zastupnika u obćinskom vijeću, dok kamora imade i bez dra Basseggia uvijek svoja tri zastupnika u tom vijeću. Vlada dakle mora prije popunjenja praznog mjesta u obć. vijeću dobro promisliti i paziti, koga će imenovati, a po gornjim činjenicama sledi, da ako je vlada nepristrana, imenovat će na mjesto dra Basseggia, zastupnika od tiela državnih činovnika. Ako to ne učini, onda će biti jasno, da vlada suruje sa kamorrom, i sve što je učinila na obćini Pula, jest samo, za obćiniteljnostu.

Kad je ova viest bila već složena, doslo je imenovanje na mjesto odstupivšeg dra Basseggia. Na njegovo mjesto imenovan je u obćinsku konsaltu odvjetnički kandidat dr. Andrija Benussi. Kad je već tako predlazemo vladi, da mjesto g. Pellegrinia imenuje u konsaltu odvjetnika dra Proru i tako će biti podpun finis coronat opus.

Misli da je u Italiji. Na ovdášnjem policijskom odsjeku nalazi se od malo vremena neki činovnik Majerotti, tirolac. Taj čovo ne samo, da ne poznaje ni riječi hrvatskog jezika, nego se u svojoj dupljoj nadutosti usudjuje još terati stranke iz ureda, koje mu dudu u službenom poslu i s njime hrvatski govore. Dapače čujemo, da se je jednoj stranki zagroslo zatvorom, ako bude tvrdokorno ustrajala govoriti hrvatski.

Ako je sve to istina, onda najodlučnije prosjedujemo, da nam ravnateljstvo policije šalje simo takove objekte, koje mjesto da poznano šute što ne snaju hrvatskog jezika, oni još vrijedaju i provociraju stranke, koje govore hrvatskim jezikom. Mi zahtjevamo od ravnateljstva policije u

Trstu, da takove nesposobne činovnike makne iz Pule, jer ćemo inače mi udariti u druge zica i naći načina, da se po hrvatski ogledamo s tim tirolskim objektom, tim više, što znamo zašto i kako je pao u Pulu.

Ustrojenje „Hrv. Sokola“ u Medulinu. U nedjelju dne 24. marća ustanovljen je u Medulinu „Hrv. Sokol“. Na prvaj skupštini pročitalo se pravila i govorilo se o vježbi, koja je već započela na uliciu.

Puljski „Sokol“ zastupao je brat Ilić. U upravu bili su izabrani: Kirac Ivan, Radošević Ivo, Rojinč Ivan, Grakalić Josip, Kirac Miho, Mihaljević Nikola, Lazarić Luka, Lorenčin Jakob, Mihaljević Roko i Radošević Ivan pok. Josipa i to po redu, prvi kao starosta, zatim podstarosta, 2 tajnika, 2 blagajnika, 2 upravitelja, knjižničar i poslovodja.

Iz Kanfanara. Već su minule dvije godine odkad vladaju u našoj obćini nenasnosne prilike usljed nezakonitog vladanja sa strane jednog invalidnog pisara, koji imade tu sukno i skare te kroji po miloj volji na veliku štetu nas obćinara i obćine, a da to ne opazaju ili ne će da opaze pozvane vlasti.

Nakon pada puljske obćine osobito se naglasiva u novinama onaj blaženi § 98 obćinskog reda za Istru, koji pako za našu obćinu — žalibože — ne vriedi ili bolje rečeno vlasti hoćeju, da za nas ne vriedi, usprkos toga, da se je 20 naših obćinskih zastupnika zahvalilo na časti obćinskih zastupnika, usljed nezakonitosti, koje su vladale u obćini, a osobito prigodom imenovanja obćinskog tajnika, u dobroj namjeri, da će se imenovati obćinski odbor sa predsjednikom na čelu; usprkos toga, da se na sve moguće načine troši i muze obćinu bez ikakvog obračuna i proračuna; usprkos toga, da se troši obćinski novac bez ikakve revizije; usprkos toga, da je obćinski načelnik ne sposoban da vodi obćinske poslove radi njegove abnormalnosti, nastala usljed kupi; usprkos toga, da jedan pisar, iztjeran iz državne službe radi političkih izgreda, podpisuje uredovne spise i vlada obćinskim dobrima mjesto načelnika itd.

Pak na sve ovo da štinimo? Ne! Jer je toga odvriše, to hoćemo i zahtjevamo odlučno prava, što nam po božjem i pravom zakonu idu. Kad slavna Junta ne će, ako prenu su joj dobro poznate naše prilike, da uzpostavi red, nego cijelu stvar tjera dalje u korist talijanstva a nipošto u korist obćine i obćinara, pitamo mi: gdje si Ti e. kr. vlado, zar ne mozeš i tu segnuti do § 98. obćinskog pravilnika? Zar ne vrijeti i za obćinu Kanfanar zakon?

Tako pozivamo mi obćinari mjesne obćine Kanfanar e. kr. vladu, jer smo napokon prisiljeni i jer smo do grla sili tog nenasnosnog stanja i režima u našoj obćini, vjedenoj po naznalicama. Ne bude li nam se pomoglo, bit će zlo i naopako po nas i obćinu. S toga treba odmah tomu zlu stati na put.

Čuje se, da će se do skora vremena obnoviti obćinsko zastupstvo putem izbora, koji će se — valja — obaviti po našem „invalidu“. Bude li tone tako, nemamo ništa boljem da se nadamo, jer će mo biti opteta izloženi obćinim nezakonitostima i nepravdama, kao što smo od pamtievjeka bili, a osobito ovo zadnjih par godina. S toga pozivjemo slavnu vladu, da i ovdje, i to za vrijeme otvori oči, da i ovdje postavi u rabu zakon e, da prestanu teli abnormalni odnošaji u korist obćine i obćinara.

iz Krnice. (Nase Komedije.) Čestokrat u raznim novinama čita se kojekakve dopise iz Krnice. Čitatelji, koji ne poznaju Krnice ni krničke prilike, misliti će, da je ovo velegrad, u kojemu se danomice događaju čudesa. Odućih se protiv svoja

volje, da prikazem sasma vjerno jade ove mjestne obćine.

Prvo zlo što tisti ovu obćinu je to, da smo pod obćinom talijanskom, koja za nas mari kao za lanjski snijeg. Komedije naše znađe ona izrabiti. Drugo veliko zlo je to, da smo ljudi nesredjenih misli, a usljed ovoga vlada kod nas republiku najvećih komedija. Predtoži li na primjer jedan obćinski zastupnik iz Prošćine pametan i koristan predlog, ne primaju ga do znanja krcićani; prave oni utok na zemaljski odbor. Čestokrat dogodi se, da takav rekurz nema ni repa ni glave. Predtoži li netko iz Krnice nešto pametna i koristna, predlog pada nadpolovićnom većinom iz osvete na učinjene rekurze. Odavna vrti se u nas ovakovo kolo, s kojega jednog lijepog dana strovalit ćemo se u duboki jaz krcićani i prostinarji, a na radost i veselje drugih.

Treće veliko zlo je to, što niznikom hoćimom zlobom ruje jedan izpod drugoga. Usljed toga, mjesto čistiti pred svojom kućom, idemo okolo obilazeći tudje pragove. Višeputa opazimo, da ima drugi pred vratima razbacane slame, pa onda udri po njemu; istodobno pred svojim vratima imademo kaljužu punu smrada, kojeg ne vidimo, a niti ju osjećamo nosom, akoprem nam tu više kilometara daleko zauđara.

Tko pozna ovdješnje prilike i prispoznoli ih sa gornjim trim rak-ranama ove obćine, bit će mu jasne sve prošle, sadašnje, a na žalost i buduće — cirkusove pajacade. To sve izdaje ljude neozbiljne. Na jeziku smo veliki, srdačni, iskreni, pouzdani prijatelji; iz hrbla smo ni više ni manje nego klevećnici. To su žalostna, istinite činjenice, posljedice njihove su: gnjilež, koja nas guši, koja ubija volju u svakome za rad. Narod propada na gospodarskom, narodnom i moralnom polju. Mjesto inašajati kojekakve gluposti, što koja krezuba baba sniva po noć, putimo i savjetujemo narod, da ga obranimo od sjegurne propasti, razširimo mu njegovo obzoriste. Oslobođimo ga lihvarskih sapa, kojino ga drže: zmajskom snagom. Upućajmo ga na uredan život i na racionalno gospodarstvo.

Okanimo se onih tradicionalnih osobnih mrznja, nek nam srce čuti i klepi samo za onim, što je liepo i plemenito, iztjerajmo iz naših srca onu zakorenjenu mrznju, što vlada medju nama, ostavimo osobne odurne napadaje, jer su samo nama svima štetni u svakom pogledu. Radimo svaki po svojoj moći za podignuce naroda u budi kojem pogledu a okanimo se onih osobnih stvarj; iznesimo ih tekur onda, kad svaki liek negativno djeluje, ali pritonie držimo dobro na pameti, da ne iznesemo ono, što istini ne odgovara, da ne pretjeravamo, jer se može dogoditi, da izarvani deseterom mjerom mjeri. Najteža je stvar, osloboditi se zablude u kojima smo uzgojeni. Zablude te osjećamo već dobro; one su krive, što kroćimo rakovim putem. Strasti nadjačale su naš razbor, usljed kojih osvjećujemo se ni krivu ni dušnu.

Vjerna je ovo slika naših prilika ovdje. Skrajno je vrijeme, da se zaustavimo i počnemo raditi kao ljudi.

Lošinjski kotar:

iz Malog Lošinja. Mjesto blazinie k predstavama „Zimskog Sunca“ (3 predstave) u Malom i Velikom Lošinjju, što su bile priredjene u korist „Družbe“, uredjenije pozornice i za buduću kazališnu dvoranu u Malom Lošinjju, darovane: dr. Pero Magdić iz Varadžina i prof. Ambroz vitez Harčić po 20 K, Juraj Vućemilović iz Imotskoga 18 K, Jadranska banka u Trstu 12 K, prof. Vjekoslav Spinčić iz Opatje, Keratica i Pinđulčić (skupa) iz Punte, Trgo-

vača i obrtnička komora u Zagrebu po 10 K, N. Leva iz Vel. Lošinja 8 K, Antuna Miletić iz Malog Lošinja, profesor Stj. Firgurić iz Pazina, prof. Katunarić iz Splitske po 6 K, Sime Picinić begarov u Zadru, Fr. Matejić e. kr. zem. skol. nadzornik u Trstu, dr. Simunić liječnik u Velikom Lošinjju, Niko vit. Mardešić iz Pule, Milan Keretiz iz Malog Lošinja, Pavao Magdić in Varadžina, Franjo Luković, e. kr. komesar u Malom Lošinjju po 5 K, dr. Brovet, liječnik u Krku, gdje Sorić iz Velikog Lošinja po 4 K, dr. Ivan Antončić u Trstu, pop P. Fugošić iz Čunškoga, Ante Andričić, prisjednik u Poreču, Nikola Turata župnik u Cresu, dr. Flego iz Pule, pop Fr. Krivičić iz Unija, prof. Niko Žic e. kr. kot. skol. nadzornik u Krku, dr. Josip Smodlaka iz Splitske, prof. Matko Mandić iz Trsta po 3 K, Josip Krmpotić iz Pule, dr. Franjo Bućar iz Zagreba, pop Joso Pavačić, Antun Trinajstić obćojica iz Beleja i Srećko Rizzotti po 2 K, gdje Marija Poljančič, Antun Bakota i Ante Nikolić, svi iz Malog Lošinja po 1 K.

Ukupni prihod iznaša K 974.36, trošak K 450.67. Čist prihod od K 523.69 podijelilo se ovako: „Podružnici družbe sv. Ćirila i Metoda“ u Malom Lošinjju K 100, za priredjenje buduće kazališne dvorane u Malom Lošinjju K 131.40, za uredjenje pozornice u Malom Lošinjju K 100.33, „Podružnici družbe sv. Ćirila i Metoda u Velikom Lošinjju K 52.78, za uredjenje pozornice u Velikom Lošinjju K 106.38, za nabavu glazbala i struna K 30.80.

Plemenitim darovateljima izriče svoju svesrdnu hvalu

Odbor za priredjenje „Zimskog Sunca“.

Krčki kotar:

„Austro-hrvatsko parobrodarsko društvo na dionice u Punta“ javlja, da sa 1. aprilom t. g. mijenja svoje plovidbene redove, kako vidljivo na današnjem oglasu. Na pruzi Rijeka Nerezine odlazi parobrod sa Rijeke svakog ponedjeljka i četvrtka, a na pruzi Rijeka-Rab svake srijede i subote.

Voloski kotar:

Roditeljski sastanak u Mošćeničkoj Dragi. U ponedjeljak dne 25. marća, u 3 ure poslje podne obdržavao se u pučkoj školi Mošćeničke Drage opet jedan roditeljski sastanak. Bio je to treci u godini dana, a uspio je posve dobro i što se tiče slusatelja, kojih je bilo oko 120, i što se tiče govornika, koji su bili tri i to: saziivać sastanka učitelj Nikola Zec, prof. Ivančić iz Opatije i mošćenički župnik Ivan Žiganto.

Sastanak je otvorio učitelj Zec, zahvalivši roditeljima, što su se tako mnogobrojno skupili a zatim je govorio o „radu i odmoru“, pri čemu se je osobito svrao na gubljenje noći. Ljajpo je razložio, kako sve na svijetu radi, pa zato mora i čovjek da radi.

Dan je radnja, a noc je odmor, za poćivanje, zato grijete oni, koji po noći rade, a još više grijete i škode zdravlju oni, koji nocu provode u pijanteranju, igri, plesanju i sličnim poslovima. Osobito je to škodno za djecu, i zato preporuča roditeljima, da djecu pručte radu i gledaju, da ni sami ni njihova djeca ne gube noći.

Iza ovog lijepog govora, koga su roditelji pozorno slusali i odobravali, govorio je profesor Ivančić, koji je odmah u početku svoja govora pohvalio mjestnog učitelja i skupljene roditelje, što tako liepo i slodno nastoje oko odgoja djece, jer to vodi k sreći i blagostanju našega naroda. Spomenuo je, kako je hvaljevrijedno, da se ovakovi gostanci drže, koji su vrlo koizm: i za narod i za učitelje, zato ih i školske oblasti i preporučuju i za to im rado dolazi na ovakove sastanke. Veseli

ga, što je došao na ovaj sastanak također župnik g. Ziganto, jer se nada, da će i on učitelju pomoći u svojem nastojanju, a narodu sakupljenom mnogo od svojih lijepih i pametnih pouka dati. Zatim je govorio o „marljivosti i štedljivosti“, gdje je razložio, kako se danas teško živi i kako je zato potrebno, da ljudi budu radnici, marljivi i k tomu štedljivi. Preporuča roditeljima, da u tom smislu odgajaju svoju djecu i tako pomažu školu, koja ovo dvoje djeci neprestano učepljuje u srca.

Na koncu govorio je mošećnički župnik Ziganto, koji je dao izražaja svojemu veselju, što vidi ovde lijepi broj roditelja na okupu, što je čuo ovako lijepih pouka, izrečenih od predgovornika. On to sve odbrava, jer sve što je bilo rečeno moglo bi se i u crkvi reći. Preporuča narodu neka i unaprijed dolazi na ovakove sastanke, roditelji nek više puta dodju popitali kod učitelja kakova su im djeca i sl. On će rado doći i sam na ovakove sastanke, kadgod mu bude moguće, a bio bi i do sad došao, da nije bio službom zapriječen.

Još se je jedanput učitelj zahvalio govornicima i narodu te je preporučio roditeljima, da uzmu k srcu nauke, što su ih čuli i neka se po njima ravnaju.

Tako je svršio ovaj treći roditeljski sastanak na čast školi a na korist sakupljenim roditeljima.

Mošećničko-berzecka muška podružnica Družbe sv. Ćirila i Metoda u Mošećnicama, obdržavati će na uskrsni ponedjeljak, dne 8. travnja 1912. na 3-sata poslije podne u dvorani „Hrvatske Čitaonice“ u Mošećnicama svoju godišnju glavnu skupštinu sa običnim dnevnim redom, na koju se p. n. gg. članovi kao i ostali prijatelji družbe najutijelji pozivlju. — Ne pristupi li na uređeni sat dovoljan broj članova, obdržavati će se skupština pol sata kasnije bilo kojim god brojem prisutnih članova.

U Lovrana 31. marča t. g. Kako najstariji čovjek iz Lovrana pripovjeda, nije se nikad čulo do danas pjevati velu svetu mašu latinsku i na orgulje, nego uvijek u našem jeziku, koga svi lovranaci poznaju bez orgulja. Pitamo vas gospodine župniče, koji zapovijeda u crkvi, Vi li ti koja ženka i da li ste pitali presvjetloga gosp. biskupa za tu promjenu? Mislimo, da one ne bi bio pustio promieniti stari običaj. Dužnost je vasa, da se brinete za crkvu a ne ukidali stare običaje a uvadjali nove stvari. Nemojte pak slušati kojekakve orguljašice, jer se tim novotarijama samo smućuje pobožni puk i čini sablazan smiju njim; a jao onomu, tko uzrokuje sablazan.

† Jugo Frane Milohna općinski zastupnik iz Bernasove umro je dne 30. pr. mj. nakon dugotrajne bolesti u dobi od 39 godina i bio u nedelju 31. marča po podne uz mnogobrojno saučestće naroda u sv. Mateju pokopan. Počivao u miru!

Gospodarska zadruga u Kastvu obdržavala je redovitu XXVII. glav. skupštinu dne 31. marča o. g., koja je bila mnogobrojno posjećena. Računa se da je k skupštini pristupilo preko 400 članova.

Skupštinare pozdravio je podpredsjednik g. Janko Carlavaris, ispričav predjednika g. Dra. M. Laginja, koji je zapriječen skupštini prisustvovati.

Izvjestaj tajnika, blagajnika i revizijskog odbora primiti je do znanja i odobren obracun 1911 i proračun 1912 jednoglasno. Konecm godine 1911 brojila je zadruga 799 članova.

Na sreću izdriebano je medju članove 40 kom. skara za ciepljenje i obrezanje loza i četvoricu njih doživlotno zaclanjeno u društvo sv. Jerolima u Zagrebu. Ovak hvaljeni običaj uvela je gospodarska za-

druga u Kastvu na predlog g. Kazimira Jelusića već pred kojih 20 godina, pa imade danas i tim načinom zaclanjeno najmanje šestdesetoricu zadrugara doživlotno u društvo sv. Jerolima.

U zadružni odbor izabrani su od sadašnjih odbornika gg. Dr. M. Laginja (predsj.); J. Karlavaris (podpr.) R. Jelusić (blagajnikom); Mato Sardoć-Marković Mate Susanj pčelar i Iv. Blagar iz Veprinca. Noviji članovi odbora jesu Bročić. M. Ivančev iz Brnčičeve; Lučić Mate Maheić iz Marčevljeve; Mandić Andre iz Pereničeve i Zic Nikola (tajnik zadruga) iz Kastva. Zasluzna četvoricu starijih odbornika zahvalila se i preputila mladima da nastoje oko gospodarskog napredka zadruga.

U revizijski odbor izabrani su članovi gg. Blečić Vinko, Jelusić Kazimir i Vlah Ivan.

Konačno prihvaćeno više resolucija i predloga, između kojih spominjemo imenovanje novog tehničkog tajnika zadruga u osobi g. Alfonsa Besednjak, pošto je prijašnji tehnički tajnik radi nekorektnog postupka otpušten bio; požurilo se imenovanje učitelja poljodjelstva za ovaj kotar, koje mjesto ispraznjeno je osljed prerane smrti blagopojnog g. Petru, komu skupština „Slava“ uskliknu; požurilo se imenovanje živinoljeđnika za kotar zadruga, jer većkrat živinar iz Voloskoga, drugod zapriječen, prekasno dodje i jer je to seljaku skopćano sa većim troškom; zaključilo se umoliti gg. narodne zastupnike da uznastoje o promjeni zakona glede lovnih pristojba, da budu iste podjeljene gospodarskim zadrugama u onoj svoti, u kojoj se u dotičnom kotaru utjeraju a ne da jedan kotar za drugoga plaća; da se umoli gg. narodne zastupnike a da uznastoje, da se sa strane financijskih oblasti pravne dnije tamaći zakon glede razrednog cjenika potrošarine na meso ili da se dotični zakon, ako pogriješ ili nejasan, promijeni, jer nije, pravo, da se npr. u općini Kastavskoj, koja prema zadnjem popisu pučanstva broji 20.512 stanovnika, plaća i u zadnjem selu potrošarina po I. razredu cijenika, dočim se npr. u jednom ljecištinom, kako je Opatija, plaća jedva po tarifi III. razreda. Razlika je velika, pa siromah mora jeftinije prodavati mesaru blago i skuplje plaćati meso, bilo za krvavu potrebu bolesnika.

O skupštini izdali će odbor valjda poseban tiskani izvještaj.

Skupštinu, koja je trajala 2½ sata, zaključio je g. podpredsjednik o podne.

Posujlince u Voloskom obdržavala je dne 27. marča svoju glavnu skupštinu. Po odborovom izvješću imala je ona koncecm godine 1911. svega 2293 članova sa 28.005 K zadrughnih dielova, 2.992.334-50 K stedioničkih uložaka, 130.000 K rezervnog fonda, 2.669.892 80 K danih zajmova, 77.277-06 K svoga novca u tekućem račun, 118.984-96 K vried. papira, 226.451-26 K vriednosti u nekretninama. Čisti dobitak iznašao je K 22.078-25. Od toga se dalo 5.013-76 K podpore raznim društvima i zavodima, a 13.000 K metnulo u rezervni fond, koji po tom iznaša sada 143.000 K.

Od svog postanka, t. j. od 31. marča 1897. dala je ona svega skupa 34.896 76 K u dobrotvorne svrhe.

Prečitalo se izvješće zadružnog revizora Zadrughne Zveze u Celju, koji je pregledao sve knjige i blagajnu. To izvješće glasi veoma povoljno.

Promjena pravila, odlučena u lanjskoj skupštini, bila je unesena u zadružni registar kod c. kr. trgovackog pomorskog suda u Trstu. Na temelju toga ravnateljstvo je odlučilo, da se ima 4% kamata na uložke računati od svakog l. 10. i 20. dana u mjesecu, a ne samo od 1. kako do sada. Rentni pozez na uložke plaća i unaprijed sama Posujlince.

Kod izbora uprave bilo je opet izabrano

dosadašnje ravnateljstvo i dosadašnji nadzorni odbor.

Hrv. pučka čitaonica „Halubljan“ u Sv. Mateju priređuje na uskrsni ponedjeljak dne 8. travnja o. g. uz blagohotno sudjelovanje mjestnog tamburaškog društva Domaća zabava s tamburanjem, pjevanjem, saloigrom i plesom. Ulazina po osobi 1 K, za obitelj 2 K 50 para. Dobrovoljni prinosi primaju se sa zahvalnošću. Čist prihod namjenjen je u dobrotvorne svrhe. Početak u 8 sati na večer. Raspored: 1. Drag. Zehetner „Kosovo“ valcik. Izvadjja tamb. zbor. 2. P. Hugolin Sattner „Na Planju“, pjeva muški zlor uz bariton solo. 3. N. pl. Farkaš „Duhau“, saljljiva popjevka uz pratnju tambura pjeva podmladak. 6. Angj. Temorlin: „Pero Tamburica“, saljljiva igra u jednom činu sa pjevanjem. 6. Ples.

Pazinski kotar:

Novaki kraj Pazina. Roditeljski sastanak. U nedjelju dne 17. marča ove godine, priredilo se u prostorijama ovdasnje pučke škole roditeljski sastanak, koji bijaše vanredno dobro posjećen tako, da je škola bila dubkom puna, a svi prozori s polja zakruženi od pozornih slušalaca. Mnogobrojni narod sa svom pozornosti slušao je vrlag predavača, prof. Frana Novljana, koji je narodu posveina shvatljivo predavao temu: „Škola i dom“. Iza dovršenog predavanja upita učitelj sakupljene, ako žele, da im se i u buduće priređuje sličnih sastanaka, na što svi odgovoriše: „Učite nas!“

Narod se za tim zadovoljno i aduseveljeno raziasao.

Porečki kotar:

Podružnica družbe sv. Ćirila i Metoda u Livadama, obdržavati će svoju redovitu glavnu skupštinu u nedjelju dne 28. travnja 1912. u 3 sata po podne.

Iza skupštine držati će se politički sastanak, gdje će naši narodni zastupnici izvjestiti svoje izbornike o političkom položaju.

S toga molimo sve naše ljude iz bližih i daljih krajeva, da spomenutoga dana pohrle u što većem broju na taj sastanak, gdje će čuti važnih korisnih stvari.

Koparski kotar:

Podružnica Družbe sv. Ćirila i Metoda u Lanišću obdržavati će godišnju glavnu skupštinu na Uskrsni ponedjeljak u 1½ sata po podne u Čitaonici u Lanišću.

Pozivlje se članove i prijatelje Družbe, da u čim većem broju na skupštinu dodju. Pučka knjižnica u Pazinu. Knjižnica je imala u mjesecu januaru 130 polaznika; knjiga je bilo posuđeno 146 (više za 16 prema prošloj godini).

U februaru imala je 146 polaznika, a posuđeno je tijekom mjeseca 213 knjiga (više 102 prema prošloj godini).

U martu imala je 156 polaznika, a posuđeno je tijekom mjeseca 274 knjiga (više 172 prema prošloj godini).

Kako iz gornjih brojnika vidimo, broj čitatelja konstantno raste, ali još uvijek ne odgovara onom broju naroda u Pazinu i okolici.

Kao što je već bilo istaknuto, tako se i sada opaža, da će knjižnica još bolje odgovarati svojoj zadaći, kada bude bolje i materijalno poduprta.

Knjižnica je smještena u prostorijama Hrv. Čitaonice (Narodni Dom), a otvorena je svake nedjelje i blagdana od 10—11 a. pr. podne, i svake subote od 5 do 6 sati po podne.

Franina i Jurina.

Fr. Govore, da si riblje ruki od veselja gosbodin nodar Stanić.

Jur. A ča bi reć?

Fr. Da su mu se rugali kamorasi kada j' moral baraku zapustiti a sada se je i njimi to trefilo.

Jur. Ma on je barem pustil baraku celu.

Fr. Je je a oni su ju razrušili.

Razne primorske viesti.

Obustavljen nastav u Hrvatskoj. Hrvatska je opet stavljena na veliku kušnju. Radi divljakih pohlepa ogavnih Magjara a na predlog onog zlotvora i najvećeg neprijatelja Hrvata lopova a ne grofa Kluen-Hedorvary a, Nj. Veličanstvo car i kralj imenovalo je kretjevim komesarom za Hrvatsku i Slavoniju nekoga Čuvaja, tog najgnusnijeg sluguna Magjara a prostog takaj grofa Kluenta.

Tim činom obustavljen je svaki ustavni život t. j. ukinito je i ono malo slobode što su je imali u Hrvatskoj i Slavoniji.

Tako je Hrvatska platila uznak Magjara pred krunom.

Kongres slavenskih novinarā vršiti će se ove godine u Pragu. Istodobno vršiti će se u Pragu svesokolski slet i odkriti će se spomenik najvećemu češkomu povjesničaru Franu Palockomu.

Kongres novinara otvoriti će se dne 28. junija u drevnoj viećnici grada Praga. Dne 29. juna biti će glavna sokolska svečanost a dne 1. julija odkriti će se spomenik velikom češkom rodoljubu. Rok za prijavu na kongres slavenskih novinara ustanovljen je neopozivo na dan 1. maja o. god.

Dalmatinskim trgovcima za klobuk. Iz Trsta nam pišu: U ovdasnjoj „Narodnoj radničkoj organizaciji“ držao je kolovodja trččanski Slovenaca vrlo uspješlo predavanje o „Trččanskim odnosajima“. Tečajem zanimivog predavanja spomenu je govornik opetovno Dalmatinca, na koje da upliva Trst kulturno i da je ovaj grad za stanovništvo Dalmacije nekakva Kalifornija u užem smislu riječi.

Nu što mi se osobito zabilo u glavu, to bijaše njegova zahtbe istinita tvrdnja, da dopisuje dalmatinski trgovac, pa bio on i sviestan Hrvat sa Trstom talijanski. Ovu ružnu ljagu morali bi bar sviestni i rodoljubni trgovci iz Dalmacije sa svog obraza oprati, jer ne služi ni njima ni narodu na čast.

Glavna skupština hrv. skadom. podpornog društva u Beču bila je obdržavana dne 16. marča. Otvorio ju je predsjednik Slavko Urpani, pozdravio prisutne i uzradovao se razmjerno velikom broju prisutnih. Znau, da se sve više njih zanima za društvo.

Tajnik družta dr. Vouk izrekao je najprije hvalu g. Makalu, koji je nazvno u dvim tabelama pokazao, kako je društvo od god. 1886. do 1911. napredovalo, odnosno njeko doba i nazadavalo, i koje hrvatsko pokrajine koliko doprinajaju i koliko daju za društvo. Te dvie tabele uvezane su u vjestniko družta, koj je bio

Jurina.

ruki od veselja nić.
kamorasi kada j'...
stil baraku celu...
izrušili.

Ike viesti.

Hrvatakoj. Hr...
na veliku kućaju.
ogavnih Magjara
na i najvećeg ne...
ne gtofa Khen...
stvo car i kralj
i komesarom za
loga Guvaja, tog
lagjara a prostog

ovljen je svaki...
to je i ono malo
i u Hrvatakoj i
la uzmak Madjara

novinara vršiti...
u Istodobno v...
olski slet i od...
većenou českomu
komu.

orit će se dne...
lnici grada Praga.
vna sokolska sve...
dkriti će se spo...
doljubu. Rok za
renskih novinara
na dan 1. maja

cima za klobuk...
vdašnjoj „Narod...
i“ držao je kolo...
naca vrlo uspjele
sim odnosajima“.
lavanja spomeno
limatince, na koje
i da je ovaj grad
rije nekakva Kali...
eći.

zabilo u glavu, to...
stionita tvrdoja, da
ovac, pa bio on i
u talijanski. Oru
r svjestni i rod...
rije za svog obrata
njima ni narodu

rv. akadem. pod...
u bila je obdrža...
vorio ju je pred...
mozdravio prisutne
o velikom broju
ve više njih zani

uk izrekao je naj...
koji je nazvano u
kako je društvo
napredovalo, od...
aradovao, i koje
iko doprinastaju i
Te dvie tablele
društva, koj je bio

za 25 godišnjicu društva izišao u svečanom ruhu. Spomenicu je smrt dugogodišnjeg predsjednika društva Gatunića, blagajnika dra Gospodnetića supruge Amalije, prijateljice društva i dra Neumannu u Osijeku, dobroćiniljica društva. U znak počasti diž se skupštinari i kliču slava. Tajnik iziđe, kako je broj članova svih vrsti porastao, kako se je podopiralo 35 akademičara po 16 K mjesečno, a raznim Hrvatom pomoglo za put do doma, te kako je nza sve dane podpore glavnica narasla.

Dr. Gospodetić kao blagajnik izvjestio je o blagajničkom poslovanju za g. 1910/11. Društvo je primilo od članova, od obćina, od raznih korporacija te od Njegova Veličanstva preko 4.400 K, među tim od Njegova Veličanstva 200 K, od kr. vlade u Zagrebu 300 K, nadalje od „plesu Hrvata“, od kamata itd., a sve sa već gori navedenom svotom 13.192 K. U podpore je izdato 4.235 K, Društvena imovina uložena je u raznim našim novčanim zavodima u iznosu od 25.952 K, za 552 K više od prediduće upravne godine.

Dr. Dulbičić u ime svoje i prof. Spincića predložio je, da se upravi izreče priznanje i zahvala, što je također odusevljeno učinjeno.

Od ovoga društva dobivaju poduoru osobito i akademici iz Istre. Našim obćinama i svim pojedincima preporučamo, da se kojom svoticom i toga društva sjete.

Najstariji zemaljski zastupnik. Zadnjih dana prošlog mjeseca umro je u Labinu bivši odvjetnik, obć. načelnik i zemaljski zastupnik g. dr. Anton Scampicchio u visokoj starosti od 80 godina. Između god. 1870.—1890. bio je članom istarskog sabora, te se je često za raspava isticao. Spadao je među trijeznije i umjerenije članove talijanske stranke. Govorio je ponešto i hrvatski, te kad bi mu se u sali primetnulo, da je on potomak starih naših uskoka (Scampicchio), znao bi se srdčano nasmijati. Doista je bio pravi tip naših uskoka, kakve nam naši umjetnici predotuju.

Pokojni dr. Scampicchio bio je najstariji nekadašnji član istarskog sabora. Poćivao u miru!

Hrvatsko društvo Strossmayer u Trstu na korist „Družbe sv. Cirila i Metodaa“ za Istru. Odbor hrvatskog društva „Strossmayer“, predao je podružnici naše „Družbe“ u Trstu K 160.51. Kao čisti ostatak spomen-akademije u proslavu 100 godišnjice narodnjeg biskupa dra Jurja Dobriše, priredjene dne 2. marca o. g. u Trstu, a na korist hrvatske pučke škole u istom gradu.

„Mladi Hrvat“. Izšao je 4. broj ovog liepog lista za našu mladež s ovim sadržajem:

- 1. R. Katalinić Jeretav: Velikom vladici Jurju Dobrihu. 2. Viktor Car Emin: Otac istarskih Hrvata. 3. Zorna: Glog. 4. Tko je najjači. 5. Y. Nator: Sveti Niketor, biskup pićanski. 6. Crnatki Kraljević i njegovi dragulji. 7. L. Dorčić: Južni pol otkriven. 8. † Tomislav Ivkanec. 9. Za malenu djecu: Golub. — Mamino zlato. — Vrijeme je zlato. — Nova priča o Josi Nebojži. — Drvenkove zgode i nezgode. — Dozjetljivi mali Kitajci. — Iz moje torbice. — 11. Zagonetke.

Jadranska Banka u Trstu obdržavala je 31. marca t. g. svoju redovitu glavnu skupštinu. Iz poslovnog izvješća vidimo, da je ukupni promet u prošloj godini iznashao 913,107.548-68 K, čisti dobitak 501.538-66 K (prema prijatnoj godini za K 161,986-74 više); rezervni fondsi su narasli za 490.000 K.

Na skupštini je zaključeno, da se ova godine ima upotriebiti 6 1/4% dividende t. j. 2b K po dionici. Ulied fuzije sa Hrvatskom vjeresijskom bankom iznash dionicka glavnica Jadransko

sko Banke 8,000,000 K, pričuvne zaklade okruglo 770.000 K, te će banka sada imati šest podružnica: u Dubrovniku, Ljubljani, Opatiji, Spljetu, Šibeniku i Zadru. Uzer u obzir uložke, raspagalagi će Jadranska Banka glavnicom od više 30,000,000 K.

„Narodna pjesma u Austriji“.

Ima nekoliko godina da je austrijsko ministarstvo za bogoslovlje i nastavu odlučilo da sakupi i izda narodne pjesme što se pjevaju u Austriji, pa je u tu svrhu saslatilo veliku komisiju, koja upravlja cijelim poslom, a uz nju opet za svaki narod i posebni odbor koji ima pravo da sakuplja njegove narodne pjesme, da ih redigira i izda. Takov je odbor sastavljen i za naš narod u Dalmaciji i Istri, pa je o tome bilo govora u našim novinama kako se je odbor godine 1905. u Zadru konstituirao, on je za ovo vrijeme već i sakupio prilican broj pjesama neko kupivši gotove zbirke a nešto podupirući pojedine sabirače koji su po njegovu nalogu i na njegov račun obilazili razne krajeve po Istri i Dalmaciji. Ali nije se još skupilo sve što bi moglo i trebalo da udje u ovu veliku zbirku, pa se zato još jednom svraća pažnja na ovo tako lijepo i važno preduzeće u nadi da će se još gdjeko naći koji ljubi našu narodnu pjesmu i umije da je bilježi, pa bi htio dati i on nešto doprineće. U prvome se redu traže melodije narodnijeh pjesama s odnosnim tekstom, pri čemu se naravski ne smije nista mijenjati ni u melodiji ni u jeziku, n-go treba sve onako bilježiti kako sam narod pjeva. Uz to treba za svaku pjesmu zabilježiti ko ju je pjevao i gdje, pa koliko je godina pjevao ili pjevali, odakle je rodom i od koga je (ako pamti) naučio pjesmu. Dobro je također da se spomene i gdje se još ista pjesma pjeva, a ako je u svezi s kakvim narodnim običajem, neka se taj običaj u kratko opiše; uopće dobro će doći svaka vijest što pomaže da se bolje razumije, kako je pjesma poslata i kako se siri ili gubi. Ko ne umije da bilježi notama melodije, može zabilježiti i samo riječi pjesama, ali sasvim vjerno, ne dajući u jezik ni u dialektičke osobine, a uvijek bilježeći od koga je i gdje je pjesmu čuo. Ko pak umije da bilježi melodije, može bilježiti i proizvode narodne instrumentalne muzike n. pr. pratnju narodnijeh pjesova, igara itd. Za svaki, pa i najmanji predlog odbor će dati honorar prema njegovoj vrijednosti, a priloži neka se šalju, poglavici odbora, prof. Milanu Rešetar u Beć, 8/1 Kochgasse, Nr. 15.

Listnica uredništva i uprave.

- Nadalje uplatiše za račun predplate:
- J. B. Trst 5. I. V. Vrh 10. fr. M. P. Zadar 5.
  - I. O. Pula 20. I. C. Zadar 10. A. S. Pula 5. M. P. Saksat 5. M. O. Mećari 5. Hrv. C. Jella 10. A. B. Filipan 5. I. B. Zagreb 5. J. V. Lindar 10. F. J. Gradiste 10. J. P. Trst 4. I. O. Fuškulin 6. A. E. Hrest 10. Knjž. O. V. Vrbnik 5. V. P. S. Mar. na Krašu 4. I. S. J. Sr. Iv. Šter. 5. J. D. Armić 5. R. J. Bercić 10. K. S. Radna 5. J. P. Trst 10. I. K. Krančić 5. C. M. Maruševića 250. Hrv. Cit. Punaat 10. S. L. Krnica 5. D. pl. P. Pula 250. J. B. Stara Baška 10. F. R. Kastav 10. V. B. Vrh 450. J. B. Boljun 20. dr. A. O. Krik 10. dr. C. W. Bee 10. M. P. Rūpenda 5. I. M. Katić 10. M. C. Račjavac 6. M. P. Pula 5. M. A. H. Grotinčan 4. B. D. Sr. Malej 5. J. B. Korte 5. M. A. T. Trst 10. Hr. C. Baška 4. A. B. Zadar 250. G. V. Buzet 5. A. D. Kastar 5. A. St. Rieka 10. V. S. Pula 5. E. G. Dutovlje 10 (lied)

Pisarna

odvjetnika dra. M. LAGINJE preselit će se 9. t. mj. u via G. Carducci br. 27, prizemno (kuća Malusa).

Poziv

na XIII. redovitu glavnu skupštinu „Oprtaljskog društva za štednju i zajmovo

registrirano združno na neorganizirano Jamčenje u Livadama“

koja će se obdržavati u nedjelju dne 28. aprila 1912. u 2 sata po podne sa sljedećim dnevnim redom:

1. Pozdrav upravitelja.
2. Izvješće upravnog odbora.
3. Izvješće nadzornog odbora.
4. Potvrda računa za god. 1911.
5. Inzi predlozi.

Po § 38. društvenih pravila izloženi su u društvenoj sobi računi za god. 1911. te ih je slobodno svakom članu pregledati.

Za društveni odbor:
Ivan Nežić, upravitelj.

Natječaj.

Podpisani odbor raspisuje ovim natječaj na odobor

Bratovštine hrv. ljudi u Istri

za god. 1912. Prošnje obložene svjedobom prvog polugodišta (kolokvija) te iskazom siromaštva imaju se dostaviti podpisanoemu najdalje do 28. tek mjeseca. Od molitelja zahtjeva se naročito, da je članom Bratovštine on ili njegov koji, da priloži svjedobu siromaštva sa takovim podatcima, po kojima se materijalno stanje njegovo i njegovih roditelja može pouzdano suditi te da u molbi spomene da li inače uživa koju podporu i u kojem iznosu.

Odbor Bratovštine hrv. ljudi u Istri.

Kastav, dne 2. aprila 1912.

Miho Lučić

od g. 64

preminuo je jutros u 5 s. poslje duge i teske bolesti providjen svetootajstvima umirućih.

Podpisani ožalosćeni priobćuju tužnu vjest rođacima, prijateljima i znanicima.

Pogreb blagog pokojnika biti će u četvrtak 4. t. mj. u 5 s. po podne iz kuće žalosti via Muzio 6. vlastita kuća.

Pula 3. aprila 1912.

Vincenca, supruge — sestra Maria Gabriela koludrica, keć — Katarina, Josipina (odsutna), sestre — Ivan, Josip (odsutni), braća — Andrija, Josip (odsutni), surjaci — Ana (odsutna), surjakinja — Jelena Zavidić, punica.

Jadranska banka u Trstu.

Glavna skupština dioničara Jadranske banke u Trstu, obdržana dne 31. o. mj. odlučila je da se za poslovnu 1911. godinu razdijeli

6 ¹/₄ %

dividenda. Prema tomu odrezak br. 6 isplaćivati će se na bancinim blagajnam u Trstu, Dubrovniku, Ljubljani, Opatiji, Spljetu, Šibeniku i Zadru počamši od 1. travnja o. g. sa

K 25.-

U Trstu, dne 31. ožujka 1912.

Upravno vijeće.

Dobre, zdrave, dobro osušene domaće sunke ima na prodaju u ovoj množini po K 2-60 kg. pouzetaćem franjko. Razaslije se od 1 komada napred.

Preporuča se osobito trgovcima i gostioničarima.

Vinko Sandalj
trgovač u Lupoglavi (Istra)

Traži se

prodavačica vješta u trgovini delikatesa. Upitati se kod A. Sillich, Riva del Mercato br. 1.

Br. 580/11. —

Raspis jeftimbe.

Ovlašteni od općinskog zastupstva u sjednici od 27.XII.1911. potpisano ovime raspisuje

javnu jeftimbu

za prodaju općinskog zemljišta označenog cesticom 132 u Baski.

Zemljište leži neposredno kod brodograđilišta a uz moreku obalu u luci suprot kupališta i mjeri popriječno 1170m².

To je zemljište parcelovano u tri dijela. Od ovih prvi (oko 150 m²) prodati će se napose, a ostala dva (oko 480 odnosno 540 m²), jer sačinjavaju jednu citelihu mogu se kupiti i zajedno i svaki napose. Zemljište se prodaje u gradjevne svrhe. Izklična je cijena 7 Kr. m².

Jeftimba će biti u općinskom Uredu u Baski, dne 23. V. 1912. od 10 do 12 sati prije podne.

OPĆINSKO POGLAVARSTVO BASKA.

dne 23. III. 1912.

Načelnik: B. Kastanić.

Sirite „Našu Slogu“.

JEFTINO I BRZO.
CEDULJICE

sv. ispovjed i pričest

izrađuje

NARODNA TISKARA
LAGINJA i dr. — PULA
VIA GIULIA 1.

JEFTINO I BRZO.

Ponovni Poziv!

na III. redovitu glavnu skupštinu dioničara Austro-hrvatskog parobrodarskog društva na dionice u Puntu,

koja će se obdržavati dne 21. travnja t. g. u Omišlju u obćinskoj zgradi u 9 i pol sati prije podne.

Dnevni red: isti kako naznačen u pozivu od 2. ožujka t. g.

Dioničari, koji žele prisustvovati glavnoj skupštini, imaju svoje dionice u smislu društvenih pravila najdulje do 16. travnja t. g. uz iskaznicu položiti kod ureda i zavoda naznačenih u pozivu od 2. ožujka t. g.

Ova glavna skupština vlastna je zaključivati, bez obzira na broj prisutnih članova i zastupanih dionica, apsolutnom većinom glasova.

U Puntu dne 26. ožujka 1912.

Ravnateljstvo.

Uložne knjižice za „PUBLICU, mogu se dobiti u tiskari Laginja i dr., Pula.

Družbine svieće!

Preuzeo sam zastupstvo za Istru stearskih svieća od kojih dobiva korist družba sv. Ćirila i Metoda za Istru. Od ove godine unapried imam u zalihii slijedeće tri vrsti:

„LADA“ najbolja vrst stear. svieća à K 90- po 100 zamota.

„DANICA“ druga vrst à K 75- po 100 zamota.

„VESNA“ treća vrst à K 58- po 100 zamota.

Cijene razumievaju se postavno na kodvor ili parobrod u Puli, uz gotovo sa 2% popusta ili na tri mjeseca počeka.

Lacko Križ - Pula.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu.

Utemeljena godine 1884.

Povjerenik za Pulu i okolice: Lacko Križ u Puli.

Centrala: Zagreb, u vlastitij palači, ugao Mirovske i Preradovićeve ulice.

Podružnica u Trstu, via del Lavatoio br. 1. II. kat. Telefon br. 2594.

Glavna zastupstva: Ljubljana, Novisad, Osijek, Rijeka i Sarajevo.

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete slijedeće vrsti osiguranja:

I. Na ljudski život:

1. osiguranja glavnicu za slučaj doživljaja i smrti,
2. osiguranja miroza,
3. osiguranja životnih renta;

II. Protiv štete od požara:

1. Osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica),
2. Osiguranja pokretnina (pokućstva, dućanske robe, gospodarskih strojevu, blaga i t. d.),
3. Osiguranja poljskih pločina (žita, sjena i t. d.);

III. Staklenih ploča protiv razlupanja.

Zadruga imovina u svim odjelima iznosi K 2,319,068-21

Od toga temeljna glavnicu K 800.000-—

Godišnji prihod premije s pristojbama K 1,221,748-41

Isplačene odštete K 4,323,268-44

Sposobni posrednici i akvizitori namješćuju se uz vrlo povoljne uvjete.

Javna zahvala.

U našoj golemoj žalosti, koja nas je snašla uslijed prerane smrti naše mile sestre

Marije Stihović

smatramo se dužnim ovim putem izraziti naše najdublje zahvale svim onim plemenitim osobama, rođakom, prijateljima i znancima, koji nastojahu bilo kojim načinom da počaste njezinu uspomeni a nama da pruže dokaz prijateljske sućuti i utjehe.

Posebice se zahvaljujemo g. župniku Josipu Vaniku, koji ju je u teških danah njezine bolesti posjećivao i pripravio za vječnost, te lindarskim gospodjicama, družicam pokojnice, koje su nastojale, da sprovod što veličanstvenije ispade.

LINDAR — PULA 27. ožujka 1912.

Braća: Leopold, Josip i Lino Stihović.

□ SVOJ K SVOMU! □

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA LAGINJA i DR.

□ ULICA GIULIA, 1. PULA ULICA GIULIA, 1. □

preporuča se za

tiskarske, knjigoveške
i galanterijske radnje.

Solidna izradba pečata iz gume.

Imade u zalihii

tiskalice i knjige za p. n. obćina, crkva, škole i odvjetnike, posujilnice i konsumna društva, trgovačke knjige, pisanke za škole, kao i sve pisarske i risarske
□ □ □ □ potrabštilne. □ □ □ □

Ljekarnika

A. THIERRY-a balsam

Jedino pravil sa zelenom duvnom kao zaštitna marka. Zakonom zaštićeno.

Svako patvaranje, oponašanje i prepredaja drugih balsama sa zavaravajućom markom progosti se kaznom po sudu i strogo kazni. — Djeluje sigurno, ljekovito kod svih bolesti organa disala, kašlja, labacivanja pro muklosti, kalara gripa, prsobolja, bolesti pluća, specijalno kod infuzence, bolesti želudca, upala jetara i slezene, pomanjkanje stolice, zubobolje i uatnih bolesti, trganje zglobova, opekline, kožnih bolesti itd. 122 ili 6/1 III i vel. posebna boćka K 5,60

Thierry-eva cenfifolijska mast

sjegurda i stalna ljekovitost; djelovanja kod rana, otekline, ozleđa, upala, abscesa odstranjuje sva strada tjelca, koja su došla u tjele pa čisto prednaretno operacije, koje su sa bolima skoptane, ljekovita kod još tako starih rana, 2 posude tjele K 8,65.

Izvori Ljekarna „K Anglijska Cvazara“ A. THIERRY-a u PREDRAZI, Hrvatska. — D Niva se u svim većim Ljekarnama. Na veliko u Ljekarni, drogerijama.

POZOR RODOLJUBI!

ZAHTEVAJTE POSUDA
:: NAŠE IGRAĆE KARTE ::

„PRIMORKA“

PRODAJU SE U TISKARI, PAPIRNICI I
KNJIGOVEŽNICI LAGINJA i dr., PULA.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

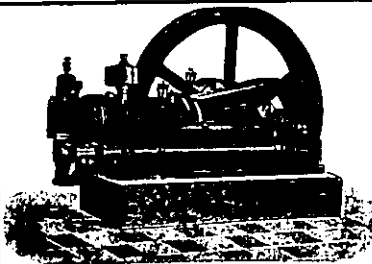
Sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda

Veliki izbor gotovih odijela i lakih ogrtača za gospodu i djecu. - - Moderna sukna. - Radnja točna. - - Najpovoljnije cijene. -

IGNAZIO STEINER, PULA

PIAZZA FORO. GORICA . . . TRST

Krojačnica prvoga reda.

NAJBOLJI NAMJESTAJI SNAGE

kao motore na plin (gas), benzin, žest, kameno ulje za obrtničke, poljodjelske i elektrone namještaje snage, dalje namještaje na mješavi plin proizvođača:

DRAŽOJANSKA TVORNICA MOTORA

na plin d. d.

(A. G. Dräslner Gasmotorenfabrik vormals MORITZ HILLE, DRESDEN)

najveća specialna tvornica Evrope

Glavno i isključivo zastupstvo, kamoo sve upite upravljati valja:

Tehnička poslovnicu: EMANUEL I OSKAR KRAUS, TRST, Via San Nicolo 2/b.

Dobivaju se potpune opremne za obrtnička i industrijalna poduzeća . . .

Cijenik na zahtjev bezplatno i bez poštarine.

Dopisivanje: hrvatski, slovenski, talijanski i njemački. . .

Objava.

Nova tvornica soda-vode **Julij Cuzzi - Pula**

vla Carduzzi 5, kod Arene.

Sasmo na novo uređjena po najnovijim i higijeničnim propisima, proizvodnja napitke iz pravog, neravnog soka slatkog voća (malina, naranča, limuna). Preporuča svoje proizvode, koji su samo prve vrste. — Doprema automobilom.

Svoje svome!

Svoje svome!

Austro-hrvatsko

parobrodarsko društvo na dionice u Punta.

Ravnateljstvo u Punta.

Vlastito odpravništvo na Bleof, Riva Cristoforo Colombo.

Plovitbeni red

vrjedn od 1. travnja 1912. do opoziva.

Pruga: Punat-Rijeka.

Svaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki dan
prije podne				po podne
5 —	odl.	V PUNAT	dol.	4.50
5.15	dol.	Krk	dol.	4.35
5.25	odl.	Glavotok	dol.	4.25
6.15	dol.	Malinska	dol.	3.50
6.20	odl.	Malinska	dol.	3.35
6.50	dol.	Omišalj	dol.	3.0
7.—	odl.	Omišalj	dol.	2.15
7.50	dol.	RJEKA	dol.	2.—
8.45	dol.	RJEKA	dol.	12.55

Uvjetno pristajanje u Bjelcima i Torkolama.

Pruga: Baška-Punat-Rijeka.

Svaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki dan
prije podne				po podne
3.45	odl.	V Baške	dol.	5.10
4.45	dol.	Punat	dol.	5.—
5.—	odl.	Rijeka	dol.	4.50
8.15	dol.	Rijeka	dol.	12.55

Uvjetno pristajanje u Staroj Baški.

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Lovran-Rab

Svaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki dan
prije podne				po podne
7.35	odl.	VRIEKA	dol.	7.30
8.10	dol.	Opatija	dol.	6.45
8.20	odl.	Lošinj	dol.	6.35
8.35	dol.	Lovran	dol.	6.20
8.40	odl.	Lošinj	dol.	6.10
12.30	dol.	Rab	dol.	2.30

Uvjetno pristajanje u Malomlošinju luka sv. Martin.

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Lovran-Lošinjveki

Svaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki dan
prije podne				po podne
7.35	odl.	VRIJeka	dol.	9.20
8.10	dol.	Opatija	dol.	8.45
8.20	odl.	Lošinj	dol.	8.3
8.35	dol.	Lovran	dol.	8.15
8.40	odl.	Lošinj	dol.	8.10
1.25	dol.	LOŠINJVELI	dol.	3.30

Uvjetno pristajanje u Malomlošinju luka sv. Martin.

Pruga: Rijeka-Nerezine.

Poned.	Četvrt.	Postaje	Četvrt.	Petak
prije podne	prije podne			po podne
10.15	7.35	VRIEKA	7.35	5.—
10.50	8.10	Opatija	8.10	4.25
11 —	8.20	Beči	8.20	4.15
12.20	9.40	Mezag	9.40	2.55
12.30	9.50	Krk	9.50	2.45
1.20	10.40	Mezag	10.40	1.55
1.30	10.50	Krk	10.50	1.45
2.10	11.30	Krk	11.30	1.15
2.20	11.40	NEREZINE	11.40	12.55

*) Luka Sv. Marina. Uvjetno pristajanje u Punta i St. Baški

Pruga: Vrbanak-Sv. Marak-Silo-Crikvenica

Svaki dan	Odl. i Dol.	POSTAJE	Dol. i Odl.	Svaki dan
prije podne				po podne
4.30	odl.	V Vrbanak	dol.	4.50
4.45	dol.	Sv. Marak	dol.	4.15
4.50	odl.	Šilo	dol.	4.10
5.30	dol.	Šilo	dol.	3.50
5.45	odl.	Crikvenica	dol.	3.20
6.—	dol.	Crikvenica	dol.	3.—

Pruga Crikvenica-Rijeka. Svaki utork.

8.15 pr. p. odl. Crikvenica . . . . dol. 2.45 po p
8.15 pr. p. dol. Rijeka . . . . . odl. 12.45 po p

SWOJ K SVOMI!

Tiskara i knjigovežnica

LAGINJA I DR.

Ulica Giulia, 1. PULA Ulica Giulia, 1.

Preporuča se za tiskarske, knjigovežke i galanterijske radnje. Solidna izradba pečata iz gume.

Imade u zalihu: Učbenice i knjige za p. n. obdine, crkve, škole, odvjetnike, posujilnice, korusu, društva, trgov. knjige, pisanke za škole, kao i sve pisarske i risarske potrebštine.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Sissano 14.

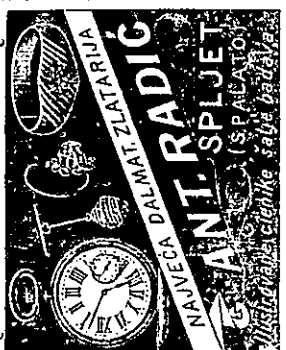
Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javno lokalu.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni. Poslužba brza i točna.

OLOVKE

a korist družbe sv. Cirila i Metoda dobivaju se u tiskari Laginja i drug. u Puli ulica Giulia 1. sv. cetrn od 2 do 10 para.

Petrove kapijice.

Izradom vis. kr. rem. stalo stavljajući prvo netlik na novji i po lye-nickim stručnjcima: prekidan protli svima bolestima: želuca, crijeva, jetara, bubrega i slizena.

Sa tavljen je od samih svježih sokova, bujka korenja, te se preporuča svakome, koji boluje od slabe probave, raznih boli i grčeva želuca i u travenima. Pouzde sa sv. k. k. u prvih slaboj probavi, mučnini, kroničnom katarni želuca i crjeva. Umiruje žive i narupljene cijeli organizam.

FR. ŠULLER-A
ZAGREB, Vlaška ulica . .

Najveća i jedina Hrvatska trgovina

GOTOVIH ODIELA,

šešira, rublja i t. d. i t. d.

Pula, Via Sergia 14.

Preporuča se Hrvatima i Slavenima u Puli i diljem cijele Istre,
za što mnogobrojniji posjet.

Trgovina je otvorena od 26. marča t. g.

te je s toga razumljivo, da je opskrbljena najmo-
dernijom robom iz prvih svjetskih tvornica.

Konkurencija izključena.

HRVATI I SLAVENI! Vaša je sveta dužnost, da
podpomažete naša poduzeća, i to tim više, jer je
u Vašu vlastitu korist!

U ovoj novoj Hrvatskoj trgovini bit ćete pošteno, solidno
i jeftino posluženi.

Uz najodličnije poštovanje

Ante Tranfić, upravitelj.

Pula, Via Sergia 14.